

יום שלישי 24 מרץ 2026
ו' ניסן תשפ"ו

נייר עמדה תמציתי (חלק א) – הצעת חוק 'העמדה לדין של משתתפי טבח 7 באוקטוב- התשפ"ו 2026

עו"ד יעל ויאס גבירצמן¹

נייר עמדה זה מיועד לשמש את חברי וחברות ועדת הכנסת- חוקה חוק ומשפט והגורמים המקצועיים הלוקחים חלק פעיל בעיצוב ובישום הצעת החוק, וכפועל יוצא, את, יו"ר הוועדה חה"כ שמחה רוטמן, יוזם הצעת החוק לצד חה"כ יוליה מלינובסקי, חברי הוועדה והגורמים המקצועיים המשתתפים בדיון, ובראשם משרד המשפטים, פרקליטות מחוז דרום, הפרקליטות הצבאית וגורמי החקירה וההעמדה לדין.

לשם היעילות, נייר העמדה מחולק לנושאים הקבועים להיום (חלק א) ונושאים נוספים העולים מהצעת החוק והדיונים, שאינם חסויים, מסוף 2025 ועד היום (חלק ב'). להלן, תמצית נושאים והצעות, כשפירוט בפועל ישלח בהמשך לאור העובדה, כפי שעלה בדיונים בפני הוועדה, שחלק מהנושאים מיועדים לחקיקת משנה וישום החוק. הח"מ והצוותים המקצועיים והאקדמיים, בראשה היא עומדת, עומדים לרשות הגורמים הרלבנטיים בכל עת, לפני, בזמן, ואחרי הליך החקיקה וישום החוק, וההעמדה לדין בפועל.

חלק א' נושאים לדין ביום 24.3.2026:

להלן תמצית הצעות הנוגעות לסוגיות שעלו בדיון מיום 23.3.2026 וסוגיות שנשמרו לדין היום והן:

1. 'סעיף מטרה': הדין המהותי ולמשל הוספת 'אונס ופשעי מין', 'העלמה בכפיה', עינויים לרבות כאמצעי יעיל להגדרת פשעים בעלי אופי מיני. הסעיף בהצעת החוק הנוכחית:

¹ מומחית למשפט בינלאומי פלילי (2004-היום) (אחריות פלילית בדין פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ורצח עם), הליכים במערכות המשפט המקובל והמשפט הקונטיננטלי וגיזור בינים, צדק במצבי סכסוך. מנהלת מייסדת, הקליניקה למשפט בינלאומי פלילי והומניטרי, ביה"ס הארי רדזינר למשפטים, אוניברסיטת רייכמן (2014-היום), מייסדת ועו"ד ראשית, 'אוקטובר 7 צדק- ללא גבולות', בייצוג (פרו בונ) מאות נפגעי טבח ה' 7 באוקטובר, מ' 18 זירות פשע שונות, ובפני בתי משפט ומנגנוני זכויות אדם, מדינתיים ובינלאומיים. www.october7justice.org

07 OCTOBER 7
JUSTICE WITHOUT
BORDERS LTD.

ATT. YAEL VIAS GVIRSMAN

קליניקות משפטיות

בית ספר הארי רדזינר
למשפטים

מטרה 1. מטרת חוק זה להסדיר את ההעמדה לדין של מבצעי פעולות האיבה, הרצח, האונס, החטיפה והביזה שביצעו ארגון הטרור חמאס ושותפיו במסגרת מתקפת הטרור הרצחנית, באופן מאורגן ומכוון, באזרחי ישראל ובתושביה, שהחלו בכ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), מעשים שהם פשעים כלפי העם היהודי, פשעים כלפי האנושות ופשעי מלחמה.

הצעה 1 (מפורטת): " מטרת חוק זה להסדיר את ההעמדה לדין של מבצעי פעולות האיבה, הרצח, אונס ומעשים בעלי אופי מיני, עינויים, חטיפה והעלמה בכפיה, השמדה, הרס המוני וביזה, שביצעו ארגון טרור חמאס ושותפיו במסגרת מתקפת טרור רצחנית, באופן מאורגן ומכוון, באזרחי מדינת ישראל ותושביה, מיום כ"ב תשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ואילך, מעשים שהם פשעי טרור, פשעים כלפי העם היהודי, רצח עם, פשעים כלפי האנושות ופשעי מלחמה"

הצעה 2 (עם סעיף סל): מטרת חוק זה להסדיר את ההעמדה לדין של מבצעי פעולות האיבה, הרצח, אונס ומעשים בעלי אופי מיני, עינויים, חטיפה והעלמה בכפיה, השמדה, הרס המוני וביזה, [או רשימה מצומצמת יותר בהינתן סעיף סל בסיפא מטה] ובכלל זה מעשים המוכרים כפשעים בינלאומיים בדין המנהגי, שביצעו ארגון טרור חמאס ושותפיו במסגרת מתקפת טרור רצחנית, באופן מאורגן ומכוון, באזרחי מדינת ישראל ותושביה, מיום כ"ב תשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) ואילך, מעשים שהם פשעי טרור, פשעים כלפי העם היהודי, רצח עם, פשעים כלפי האנושות, ופשעי מלחמה"

הסבר:

- אונס ופשעים בעלי אופי מיני: המינוח המקובל בעולם היום, לאור פסיקה (בינלאומית ומדינית) ושעוגנה בחוקות בתי משפט וטריבונלים בינלאומיים – שני סעיפים עיקריים:

- A- **"Rape, sexual slavery, enforced prostitution, forced pregnancy, enforced sterilization, or any other form of sexual violence of comparable gravity";**
- B- **"Other inhumane acts of a similar character intentionally causing great suffering, or serious injury to body or to mental or physical health."**

07 OCTOBER 7
JUSTICE WITHOUT
BORDERS LTD.

ATT. YAEL VIAS GVIRSMAN

קליניקות משפטיות

בית ספר הארי רדזינר
למשפטים

לגבי (A), ההצעה היא לקחת את הרישא והסיפא. יצוין כי גם ב7 באוקטובר בוצע פשע 'עבדות מינית' כפי שעולה מהמעשים לכאורה. נוסף, דברי פרשנות המהווים חקיקה משנית בטרינובלים, וכן פסיקה הכירו גם בעירום בכפיה' כפשע בעל אופי מיני.

לגבי (B), פסיקה עקבית מכירה בפשעים בעלי אופי מיני (או מגדרי) שבוצעו בנשים, ילדות או בגברים וילדים כפשע עינויים בביצוע מעשים בעלי אופי מיני, ו/או במעשים בלתי אנושיים כהגדרת (B). יצוין, למצער, כי ב7 באוקטובר בוצעו מעשים נפשעים בעלי אופי מיני בנשים, אך גם בגברים. הח"מ מלווה שורד שער מעשים בעלי אופי מיני מהחומרים ביותר. כמו כן, מתבססת הח"מ גם על עדויות ישירות מנותני מענה ראשון, שמצאו בזירות הפשע גם גברים שהופשטו מבגדיהם בפלג גוף תחתון ופרטים נוספים שאינם ראויים לכתוב בנייר עמדה זה.

- הוספת עינויים מאחר והמעשים עונים בבהירות על הגדרת פשע עינויים (גם ע"פ דין בינלאומי מנהגי). עינויים יכולים להיות עינויים פיזיים או נפשיים וכך עונים גם על מעשים שבוצעו במכוון 'בדיגיטלי' למשל בערוצי שושיאל פרטיים של נרצחים, לסבלם האינסופי של משפחותיהם שצפו ו/או כל קמפיין הטרור הפסיכולוגי במשפחות חטופים (ובאומה שלמה) בסרטוני חטופים. בנוסף, עינויים יכולים להכיל ולאפיין גם מעשים בעלי אופי מגדרי או מיני מסוימים. צודק יו"ר הועדה באומרו כי פשע מגדרי אינו מונח מקובל בדין הפלילי של מדינות או טריבונלים בינלאומיים אלא מקובל בפי מקדמי זכויות להכרה במעשים מסוימים.
- העלמה בכפיה: מהווה פשע בדין המנהגי. היסוד העובדתי והנפשי מתקיימים כאן, לצד חטיפה. חטיפה מהווה פשע מלחמה. העלמה בכפיה מהווה פשע נגד האנושות
- הרס המוני וביזה: אלה הם פשעים המנויים באמנות ג'נבה בסעיפים המוכרים גם בישראל בפשעי מלחמה בדין המנהגי
- הוספות 'מדינת' הפשעים בוצעו בשטח מדינת ישראל ולא בישראל.
- פשעי טרור, רצח עם: אם מונים 'פשעים בינלאומיים' בסעיף המטרה להצעת החוק, פשעים המתבצעים באמצעות מעשים (יסוד עובדתי) שונים, בין אם באמצעות רצח והשמדה, אונס או עיניים או הרס המוני, הרי שחשוב למנות כל מעשה, או קטגוריות של מעשים, וכן כל פשע בינלאומי או כללי, כאמור: טרור, פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ורצח עם. יצוין כי ההגדרה שמערכות המשפט בישראל יאמצו, יאמצו גם בידי מערכות משפט אחרות בעולם, שיש להן סמכויות (למשל על בסיס אזרחות הנפגעים) לחקור ולהעמיד לדין משתתפי הטבח, למשל בצרפת, גרמניה, ארה"ב ואחר שפתחו בחקירות כשידוע שקיים חשש סביר כי אדריכלי המעשים, ושותפיהם נמצאים בשטחם הריבוני של מדינות ידידות. כל הרשויות (הבינלאומיות ובמדינות שלישיות) מכירות במדינת ישראל כמדינת הסמכות הראשית, כשהפשעים בוצעו בשטחה ונגד אזרחיה ותושביה ועל כן, אל

07 OCTOBER 7
JUSTICE WITHOUT
BORDERS LTD.

ATT. YAEL VIAS GVIRSMAN

קליניקות משפטיות

בית ספר הארי רדזינר
למשפטים

לחוק היעודי לצמצם הגדרות, שמא מדינות ידירות יפרשו זאת כמצמצם גם כן. לפרטים נוספים, הח"מ עומדת לרשות הגורמים המקצועיים למשל באשר להליך הפלילי בצרפת מול פרקליטות טרור בפריס.

- ובכלל זה פשעים המוכרים כפשעים בינלאומיים בדין המנהגי: מאפשר לביהמ"ש להחיל פשעים גם אם הסעיף לא מונה אותם ישירות, למשל 'עבדות מינית', או אם יחליט המחוקק לצמצם הסעיף. סעיף מפתח וקריטי.
- פשעים מתמשכים – הפשעים בוצעו החל מיום 7 באוקטובר אולם במשך לפחות 834 ימים בפשע היעלמות בכפיה ובפשע חטיפה. כשבני משפחות חטופים לא ידעו בודאות דבר על מצב יקיריהם. בנוסף לא כולם חזרו הביתה. יש מי שנקבר ללא ראש, ומנהלים מאבק מתמשך לגלות את אשר שלהם: היכן הראש ובתקווה להביאו לקבורה, כי 'ראשו כרובי'. ועל כן זהו פשע מתמשך שנגרם ישירות באופי וכוונת המחבלים.

2. מינוי שופטים: הצעה לא להתייחס רק לאופן המינוי של שופט. צבאי. (ועדה וכיוב) אלא לניסיון מהותי מוכח ורלבנטי בניהול תיקים פליליים בעבירות חמורות, ו/או בתיקים מורכבים מבחינה ראייתית והקף הראיות (למשל תיקים בעבירות כלכליות: הלבנת הון ומימון טרור). לפיכך, שופט צבאי/אזרחי עם ניסיון בעיקר בשפיטת עריקים, אינו בעל ניסיון מהותי רלבנטי לצורך הצעת החוק.

3. עילות הדיון וניהולו:

- כיצד למנות שופטים ולהבטיח המשכיות ורציפות הדיונים? מינוי ברוטציה ומינוי שופט מחליף בחלקיות משרה להבטחת המשכיות הדיון בכל עת. והחלת עקרון רציפות הדיון.
- כיצד לאזן בין עקרון ציבוריות הדיון (הנחת היסוד), החשיפה הייחודית שיקבלו המשפטים שינהל ביהמ"ש היעודי להעמדתם לדין של משתתפי הטבח, והצורך של הציבור לדעת אל מול זכויות נפגעים ישירים ועקיפים שדמם ניקז ושמירה על נפשם וזכויותיהם לחקר האמת ומיצוי הליכי צדק, עומדים בראש האינטרסים של המשפט?

- (א) דיון פתוח (מוקדן בהשגחה של 30 דקות ולכולי עלמא) – בישום כללי אצבע לגבי פרטים אנונימיים (שם העד והנפגעת בעזרת pseudonyms) שיוגדרו בנהלי ביהמ"ש
- (ב) דיון בדלתיים סגורות לצורך זיהוי רחוב, מקום, אדם ספציפיים, באחריות הצדדים ובהכרעת ביהמ"ש
- (ג) מתן משקל מיוחד לרצונם של נפגעים ישירים (לרבות משפחות נרצחים)
- (ד) הקניית הזכות לנוכחות בדיון לנפגעים ישירים ו/או עו"ד המייצג את הנפגעים ביפוי כח ישיר, כלומר הנפגעים הישירים נוכחים במהלך דיון בדלתיים סגורות. הנפגעים אינם צד להליך אך יוכרו כמשתתפים בהליך (להבדיל מעיתונות או הציבור).
- חשיבות הגדרת נפגע בכל תיק ותיק לפי זירת ביצוע הפשעים (אלא אם מדובר בהעמדה לדין של אדריכלי המתקפה כולה)

07 OCTOBER 7
JUSTICE WITHOUT
BORDERS LTD.

ATT. YAEL VIAS GVIRSMAN

קליניקות משפטיות

בית ספר הארי רדזינר
למשפטים

- ביהמ"ש יקבע "לוי" דיונים" שיסדיר את התנהלות הדיונים בתיק, ולרבות הוספת חובה להודיע על העדים של כל צד, אך גם שהצדדים יודיעו לביהמ"ש, על זהות נפגעים ספציפיים שיעלו לדיון ביום דיון מסוים. ביהמ"ש יורה למתאם. ת נפגעים לידע הנפגעים הישירים בזמן יעל, ולקבלת עמדתם לפחות 24 שעות לפני הדיון.
- והפיכת הנטל מהנפגעים לביהמ"ש והצדדים על שמירה על חיסיון פרטים אישיים או רגישים הנוגעים לטראומה ולצנעת הפרט: אחריות הצדדים לשמירה על חסיון פרטים שיוגדרו בחקיקה או בנהלי ביהמ"ש, בהטלת קנסות וביזיון ביהמ"ש- הפיכת הנטל מהנפגעים לצדדים, ובהכרעת הרכב השופטים. אופי המעשים יהיה ברשות הציבור. אך זהות הנפגעים תהיה שמורה לנפגעים שיוכלו כחריג לכללי החיסיון לבקש ציבוריות וחשיפת שמות/זהות יקיריהם או הם עצמם, השורדים היכולים להעיד בפנים גליות או בחיסיון.

4. היחס ראוי בין עקרונות שיקבעו לגבי ציבוריות הדיון (לעיל) לבין זכות העיון, בסיום הדיון, לחוקרים ואחרים. פרטים שהיו תחת חיסיון במהלך הדיון הציבורי, ו/או בדלתיים סגורות, יחשפו אך ורק באישור בכתב של כלל היורשים ו/או הנפגעים ששרדו, ובנוסף, היכן שרלבנטי, ו/או באישור משרד הבטחון וגורמים אחרים, כנקוב בדיון הקיים.

07 OCTOBER 7
JUSTICE WITHOUT
BORDERS LTD.

ATT. YAEL VIAS GVIRSMAN

קליניקות משפטיות

בית ספר הארי רדזינר
למשפטים

חלק ב- סוגיות מרכזיות בדבר זכויות נפגעים בהליך, דיני ראיות מותאמים אך בשמירה על ערבויות הליך הוגן, ובהתאם אפיון שיקול דעת שופטים (רחב יותר) והצדדים (תוך שמירה שלא להאריך הדיון מעבר לנדרש לקיום הליך הוגן) והכרה כי הזכות להליך הוגן שייכת: להגנה, לתביעה ולנפגעים וכן לציבור הרחב בישראל לשמירה על שלטון החוק והבטחון הלאומי.

המשך נייר עמדה בסוגיות שלעיל, יוגש לגורמים המקצועיים והפרלמנטריים לטובת ישום החקיקה וחקיקת משנה, ונהלים.

כמו כן, לגורמים המקצועיים יוגש בהמשך נייר עמדה בדבר הדין המהותי, דוקטרינות אחריות לפשעים בינלאומיים (ביצוע בצוותא, מבצעים ישירים, עקיפים וסייענים ומי שעודד, הורה ואפשר, לצד אחריות מפקדים) בין דוקטרינות JOINT CRIMINAL ENTREPRISE הנהוגים בטריבנולים יוגוסלביה לשעבר ורואנדה, לבין דוקטרינת הקונספירציה, התוכנית המשותפת, המעגל הפנימי / והחיצוני אל מול מודליות לאחריות אישית פלילית, כמקורות פרשניים לישום הדין הישראלי למציאות טבח ה-7 באוקטובר 2023, המהווה מעשי טרור אך גם רצח עם, פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה.

בברכה ובהוקרה על העשייה של הועדה

עו"ד יעל ויאס גבירצמן

אוקטובר 7 צדק- ללא גבולות (חל"צ)

הקליניקה למשפט בינלאומי פלילי והומניטרי, אוניברסיטת רייכמן

לצד נייר עמדה זה, הח"מ מצ"ב לועדה,

- פרסומים כתב עתה בדבר פשעי מין כפשעים בינלאומיים (נאטו, 2024),
- ההליך הבינלאומי הפלילי בגישור דיני ראיות דין הדין המקובל לדין הקונטיננטלי, ובשמירה על ערבויות הליך הוגן (2015)